СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 17. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 22-го січня 1940. No. 17. Jersey City, N. J., Monday, January 22, 1940. VOL. LXVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМЕР СЕНАТОР ВИЛІЄМ БОРА

ВАШИНГТОН. — Минулої пятниці, в год. 8:45 вечором, помер сенатор зо стейту Айдаго, Вилієм Бора. Він мав 74 роки і хоч кілька днів перед смертю був у повнім здоровлі, „як ніколи перед тим", то проте внаслідок малого нещасливого випадку підчас купелі трісла йому в мізку жилка і кілька днів по тім він скінчив життя.

Бора був сенатором упродовж 33 років і уважався „деканом" сенату. За час своєї сенатської служби він здобув собі загальне признання і пошану не лише серед цілої американської нації, але також у світі. Він був дивної вдачі. Сильний індивідуаліст, усе мав свою оригінальну думку, ріжнився в поглядах навіть зо своєю Републиканською Партією. Померлий президент Кулидж сказав раз, довідавшися, що Бора вибирається їхати верхом на коні, таке: „Я не вірю, щоб він їхав на коні. Бо, наскільки мені відомо їздець на коні мусить їхати в тім самім напрямку, що й кінь". Це був натяк, що Бора все йде не туди, куди інші.

Бора ненавидів офіційні приняття, формальности та елеґантні одежі. Його дружина все мала з ним клопіт, настоюючи, щоб він краще вбирався. Бора раз їй завважав, що він добре одягається і навіть від одного сенатора здобув комплемент, що він „найкраще одягнений чоловік у сенаті". Пані Бора на те відповіла: „Це мусів бути сенатор Ґор з Оклагоми". А сенатор Ґор є сліпий.

В політиці сенатор Бора був повним ізоляціоністом та проповідував, щоб Злучені Держави Америки здалека держались від европейських справ. Він боровся проти ратифікації версайського договору, проти вступлення до Ліґи Націй. Він далі боровся з політикою Рузвелта, кажучи, що вона занадто втручається в приватні життя громадян. Він боровся проти судової реорґанізації. В останніх часах сильно боровся проти всякого вмішування в нову европейську війну.

Бора родився на фармі в Ферфілд, Ілл. В тім стейті скінчив правничі студії і дістав диплом адвоката. Як молодий адвокат, не мав за що відкрити канцелярії. Їдучи залізницею, дався переконати одному стрічному подорожньому, щоб висів у місті Бойз, Айдаго. Він це зробив. А натрапивши в тім місті на розправу в суді, на якій один пяний адвокат „обороняв" клієнта, рішив там поселитись. Бо коли такий пяниця-адвокат робить тут успіх, то чому він не мав би зробити, думав він. І справді там поселився і скоро поринув у політику, яка винесла його на сенатське становище, на якім залишився без перерви до смерти.

ПОЧТА УНИКАТИМЕ БЕРМУДИ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив, що коли Анґлія захоче далі цензурувати почту на американських літаках, що зупиняються в Бермуді, то ті літаки будуть уникати Бермуди і летітимуть просто до Европи.

ЕКСПОРТУЮТЬ ТЕ, ЧОГО АМЕРИЦІ ПОТРІБНО.

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки Едісон і пісекретар війни Джансон видали спільну відозву, в якій говориться, що певні ескпортери випродують Советам і Німеччині такі стратеґічні продукти, які потрібні для Америки та яких брак виставляє на небезпеку американське зброєння. До тих продуктів належить ґума і цина. Ці продукти в останніх часах у великій скількості викуповують Совети, а також Німеччина, хоч ті продукти мусить спроваджувати для себе Америка, бо їх тут обмаль.

ПАПСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК У РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Папський делеґат у Вашинґтоні, Чіконіяні, особисто відвідав президента Рузвелта в Білому Домі. Це перший раз в історії відбулась така візита. Бо папський делеґат не є офіційно признаний Америкою, а також Америка не має офіційного представника у Ватикані. Недавно Ватикан побудував апостольську палату у Вашинґтоні, що має вигляд амбасади. Беручи під увагу недавнє назначення особистого представника Рузвелта до Ватикану й останні відвідини апостольського делеґата, дехто передбачає, що незадовго наступить з боку Америки навязання офіційних дипльоматичних звязків з Католицькою Церквою.

СТРАЙКОВІ ПЕРЕГОВОРИ ВУГЛЯРІВ РОЗБИЛИСЬ.

НЮ ЙОРК. — Переговори між робітниками і власниками заведень для достави вугля, заряджені посадником Ля Ґвардією в ціли полагодження страйку, розбились. Не помогло і те, що в кімнаті, в якій відбувались наради, посадник велів позамикати центральне огрівання, так, що наступив там великий холод. Посадник ґоворив на адресу обох сторін: „А як вам подобається такий стан?"

Внаслідок великої студени в східніх стейтах згинули від морозу 82 особи.

БРАТ І СЕСТРА ПІБРАЛИСЯ НЕОБАЧНО

Пред судом для мололітніх в Індіянаполисі, Індіяна, розглядають справу важности подружжя одного 20-літнього хлопця з 18-літньою дівчиною, котрі побралися 5. січня. На суді предложено докази, що дівчина є рідною сестрою молодого мужа; як він був дитиною, його віддано на виховання до сиротинця, а її прибрали за свою чужі люди. Молоді кажуть, що вони нічого не знали про своє свояцтво. Суд іще далі веде слідство.

ТА САМА ЖІНКА, ТІ САМІ КЛОПОТИ

Д-р Р. С. Пентер з Дорчестеру, Небраска, переконався, що він мав з тою самою жінкою ті самі клопоти. Двацять літ тому він мусів їхати в таку осліплюючу сніговицю на уродини, що затямив її на все своє життя.

Асистував він тоді при народинах Ґелени Кочі.

Оноді його покликали асиступати при народинах дитини в домі пані Гавски. Дороги були так завалені снігами, що він міг проїхати аж тоді, як снігові плуги протерли дорогу. При розпитах лікар довідався, що пані Гавска це колишня панна Кочі.

ТРУДНИЙ ДО ВИКОНАННЯ ТЕСТАМЕНТ

У суді в Даласі, Тексас, зареєстровано тестамент пані Берти Андерес, котрий певно буде представляти одно з найтрудніших завдань для виконавців тестаменту, бо тестаторка записала сто долярів своїй невідомій сестріниці в Швайцарії, а невідомому приятелеві двіста долярів.

НІЩО НЕ ЗАБЕПЕЧЕНЕ ПЕРЕД КРАДІЖЕМ

Один автомобіліст з Овкленда, Каліфорнія, хвалився, що він має автомобіль, якого ніхто йому не вкраде. Цей автомобіль має 28 літ. Та оноді він повідомив поліцію, що хтось украв йому автомобіль. Не менше дивне було, що поліція не може знайти ні авта ні злодія.

„ПОЛЬЩА ЗНИЩЕНА НАЗАВЖДИ", КАЖЕ ҐЕБЕЛЬС

БЕРЛІН. — Німецький міністер пропаґанди, д-р Ґебельс, виголосив у Познані промову, в якій заявив, що на землях Познаньщини засяде тепер німецький селянин, якого око „буде звернене на схід". Це значить, що той селянин матиме за завдання не допустити до того, щоб наново повстала Польща, бо „Польща вже знищена назавжди".

Чому не воюють на заході?

Це те питання, яке тепер ставлять Німеччині, казав Ґебельс. Але, казав він, Німеччина війни не виповідала, а тільки Анґлія, то хай Анґлія сушить собі тим голову. Ґебельс заявив, що Гітлер має свої пляни, яких він не звик нікому виявляти, а німецька нація також не хоче про них знати. Вона тільки знає, що має його слухати.

Послушна лідерові.

Німецька нація, казав Ґебельс, ніколи в цілій своїй історії не покинула свого провідника. І ніколи провід не покидав нації. І тому для німців існує в добрих чи злих часах одно: Провіднику, веди нас, а ми підемо за тобою. Новий провід інший, не такий як був 1914 року. Тепер, казав Ґебельс, терпить ціла нація. Тягарі є розділені рівно на всіх.

ПРОПАВ ЧЕРЕЗ ГОРІВКУ

До одної „бари" в Омага закрався злодій. Зловила його поліція, бо, грабуючи „бару" почав попивати собі з пляшок. Як до нього прийшли поліцаї, він омлів просто їм на руках. Але вони його отверезили.

АМУНІЦІЯ ПРОПАЛА З КОРАБЛЯ

Нюйорська поліція дістала вістку від заряду анґлійського товарового корабля „Болтонгол", що стоїть тепер у нюйорськім порті, що з нього пропали набої до гармати, якими цей корабель узброєний.

ЗА НАДУЖИТТЯ ГОСТИННОСТИ ТРИ МІСЯЦІ АРЕШТУ

Івана Васильчишина засуджено на 3 місяці вязниці за надужиття гостинности, що його дуже загнівало і він про це сказав поліційному судді. Васильчишин прийшов був одного дня до певного дому в Едмонтоні і просив грошей на їжу. Господар взяв його до кухні, дав йому їсти і при відході кілька центів у руку. По кількох днях Васильчишин зявився знову в кухні гостинного господаря непрошений і без пуканця й просив знову грошей. Власник дому відмовив йому і казав забиратись геть. Васильчишин вийшов, але за негостинність пімстився тим способом, що вирвав кілька штахетів з огорожі коло дому. На скаргу власника невдячного Васильчишина арештовано і засуджено на 3 місяці за волокитство.

НАГОРОДЖУЮТЬ СОБАКУ

Пенсилвенійське Товариство Проти Жорстокости Супроти Звірят надало срібну медалю німецькій вівчарській собоці Пелові за те, що вона своїм гавканням розбудила службу в Південному Домі Безпритульних Дітей у Філядельфії, коли вньому вибух пожар.

ЖАДАЮТЬ БІЛЬШЕ МІСЦЯ ДЛЯ ПОЦІЛУНКІВ

Пасажири залізниці Ню Йорк Сентрел, що їздять правильно між Гейстинґс над Гудсоном, Ню Йорк, і Ню Йорком, зажадали від залізниці поширення стації в тому місті, бо, мовляв, вони не мають навіть досить місця розцілуватися з жінками.

НЕЩАСЛИВЕЙ ВИПАДОК В УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ

У шпиталі в Селкирк, Ман., помер 10-літній Едвард Слободзян, син фармера з Арнес, Ман. Згаданий шпиталь приняв хлопця після того, як він нещасливо пострілив себе 22-каліброво кулею.

Випадок стався на фармі діда нещасливого хлопця, Зубринського, в окрузі Селкирк, де хлопець перебував у часі відсутности своїх батьків з фарми. Син Зубринського, Вилієм, літ 18, поїхав по сіно і взяв зо собою хлопця. Коли вони верталися з сіном, стрільба, що лежала на сіні біля Едварда Слободзяна, випалила і хлопця важко поранила.

РОСІЙСЬКІ ЖОВНІРИ, ПОЛОНЕНІ ФІНАМИ.

ДАЛЬШІ ПОГОЛОСКИ ПРО ЗАНЯТТЯ ГАЛИЧИНИ НІМЦЯМИ

БІЛГОРОД (Югославія). — Не зважаючи на те, що офіційні німецькі кола заявили, що визначення советсько-німецьких границь є остаточне та що нема ніяких німецьких військ у Дрогобичі чи Львові, по всіх столицях Европи далі курсують поголоски, що в Галичині є вже кілька дивізій німецького війська. Ось такі відомості, що прийшли сюди з Будапешту і Букарешту, перепустив сербський цензор. Вони подають, що до Галичини далі напливають німецькі війська й займають нафтові терени та змагають дістати пряме получення з Румунією. А дехто вже говорить про німецько-румунське сусідство. Німці кажуть, що це неможливо подумати, щоб Совети віддали багаті нафтові галицькі поля, а польські дипльоматичні кола твердять, що це вже сталося. А що тепер усюди в Европі практикують тайну дипльоматію, то тяжко дійти до правди. Найновіші відомості з Будапешту подають, що до Галичини вислано німецькі частини, щоб допомогли евакуації німецького населення і перебрання воєнних матеріялів, що залишились по Польщі. Але це все діється згідно з советсько-німецьким договором.

МАДЯРИ ЗАКЛОПОТАНІ.

РИМ. — Італійська преса подає, що мадяри зажурені новою концентрацією советських військ у Карпатах. Дехто вважає цей воєнний рух звичайними військовими маневрами, а інші беруть це за підготову до наступу на Румунію. Мадяри виправдують тепер загарбання Карпатської України між іншим і тим, що врятували „700,000 католиків східнього обряду". Виказують перед Ватиканом, що Мадярщина стала тепер „оборонним валом християнства" і вона одна може тепер спинити советську навалу, що прямує на Балкан.

ПОЛЬСЬКІ ПОЛОНЕНІ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Обчисляють, що в німецьких таборах є коло 310,000 воєнних полонених.

АНҐЛІЯ НА ДОПОМОГУ ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН. — На допомогу жертвам польсько-німецької війни зложило анґлійське громадянство досі 27,000 фунтів стерлінґів (коло 135,000 долярів).

НЕ БУДЕ ГРАТИ НА ПІЯНІ, ПОКИ НЕ ПОВСТАНЕ ПОЛЬЩА.

ПАРИЖ. — Як тільки німецька армія ввійшла в Польщу, польський музика Гнат Падеревскі, перестав грати на піяні. Кажуть, що він заявив, що доторкнеться фортепіянового клявіша аж тоді, коли знову повстане Польща. Падеревскі має тепер 79 років і перебуває в Анжері, де співпрацює з новим польським урядом.

ДО 400 СОВЄТСЬКИХ ЛІТАКІВ В АКЦІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ. — На землі советські війська майже всюди у відступі. Та цього не можна сказати про боротьбу в повітрі. Тільки на одному відтінку в Карелії є активних 250 советських літаків, а в цілій Фінляндії понад 400.

ПРОГОЛОСИЛИ ЩЕ РАЗ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

КОПЕНГАҐЕН. — Норвеґія і Данія проголосили абсолютну воєнну невтральність. Але додали, що як тільки їх незалежність буде загрожена, будуть її боронити армією.

ВТРАТИ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ В ФІНЛЯНДІЇ.

ПАРИЖ. — Проголошено офіційні французькі звідомлення про воєнні втрати в Фінляндії впродовж 7 тижнів війни. Звідомлення нараховує 150,000 втрат в убитих і ранених по стороні Советів, а 20,000 по стороні Фінляндії. Совети втратили 59,000 убитих. Між ними є багато таких, що були ранені, але не дістали на час лікарської допомоги.

НАСЕЛЕННЯ ІТАЛІЇ.

РИМ. — Італія виказує тепер з кожним роком поважний приріст населення. За останній рік населення зросло на 450,874 особи. Загальне число населення виносить 44,530,000.

ЗАМКНЕНА, ЧИ НЕ ЗАМКНЕНА ПРИСТАНЬ?

ЛОНДОН. — Німецькі воєнні комунікати подали, що війна дається добре в знаки Анґлії. Та зазначили, що приходиться замикати Анґлії навіть пристані, як це сталося з Ліверпулем. Та британська адміралиця подає, що це неправда. Ліверпулська пристань була вправді замкнена, але на дуже короткий час, коли вертався до пристані британський корабель, ушкоджений міною, що затамував доїзд іншим кораблям, заїхавши на мілину.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА СИЛЬНУ І ВЕЛИКУ УКРАЇНУ

У статті „Українці в Франції" заторкнене українсько-польське питання. А тому, що й в Америці займаються тим питанням і поважні кола американсько-польського громадянства, добре, щоб і вони знали, як на ту справу дивляться в Европі. Тимбільше, що й тут проголошено офіційну відозву польського уряду, з якої виходилоб, що той уряд далі думає про відбудову „старої Польщі" разом з українськими, білоруськими і литовськими землями. Те, що подає наш кореспондент про бюлетень польського посольства в Римі, погоджується меншебільше з тим, що можна вичитати і зо шпальт американсько-польських ґазет. Бо вони, хоч заявляються за потребу „польсько-українського порозуміння", то те порозуміння розуміють так, що українці малиб допомагати Польщі відбити від Совєтів західньо-українські землі на те, щоб вони були знову прилучені до Польщі. А тоді в „нагороду" готові евентуально українці дістати те, що обіцяє проклямація польського уряду. А в ній сказано таке:

„Національним меншинам, що разом з польським народом пішли до боротьби й осталися вірними польській державі, Польща запевнить справедливість, свободу національного й культурного розвою, як також правну охорону".

Значить, навіть у такому випадку, колиб українці пішли відбивати західньо-українські землі для Польщі, чи взагалі воювати за Польщу, вони дісталиб від Польщі в заплату ось такі самі обіцянки, які вона їм давала на письмі в 1919 році чи пізніше.

Ми навели це все не тому, що хтось з українців рахує на такі обіцянки, чи бере їх під увагу. Зробили ми це на те, щоби показати, що новий польський уряд є в українській справі в ще більшій сліпій вулиці, ніж були в ній ті давні уряди, що обіцювали територіяльну автономію чи годились на неї на міжнародній арені, підписуючи, очевидно, оті міжнародні зобовязання на те, щоб їх потім злегковажити і не виконати.

Незалежна Польща завжди буде потребувати незалежної України, бо тільки тоді, коли Польща граничитиме з Україною, і то з великою і сильною Україною, буде вона в силі існувати і бути дійсно незалежною. В інтересі самої Польщі є те, щоб Україна мала якнайширші границі, якнайбільшу територію, якнайбільше людности. Бо щоб не робити з Польщею, неможливо з неї зробити велику державу. А як аліянти попробують тепер, на випадок перемоги, повторити давню помилку, то тим допоможуть знищенню Польщі, а не її відродженню. Природня Польща в етноґрафічних границях польського народу — це реальна політика. Так, як реальною політикою є природня Україна. Кожна українська ґрупа, яка потурає польським імперіялістичним забаганкам, є не тільки зрадницькою з боку інтересів українського народу, але і руїнником самої Польщі. А нас, українців, повинно обходити і те останнє, бо з упадку Польщі користають такі імперіялісти, що є ворогами державної незалежности як польського так і українського народу.

Е. Онацький (Рим).

УКРАЇНЦІ У ФРАНЦІЇ

—o—

Українці у Франції поділилися до останньої війни головно на дві великі ґрупи: на Український Народній Союз, загально - соборницького напрямку, з тижневиком „Українське Слово", та на невеличке число уенерівської еміґрації, що купчилася навкруги польонофільського „Тризуба" та була звязана з т. зв. урядом УНР на чолі з Андрієм Лівицьким. Обидві ґрупи були в першу чергу дуже нерівні щодо своєї скількости, бо Український Народній Союз обєднував у собі щонайменше 80% усієї свідомої української еміґрації. Та властива ріжниця полягала у відношенні до Західніх Українських Земель: уенерівці, як відомо, задля польської приязні заплющували очі на те все, що там ділялося з українським народом, а соборники з Народнього Союзу стояли на тій точці погляду, що Західні Українські Землі, і що тому все, що там відбувається, повинно відчуватися всім українським народом і всією українською еміґрацією в такий спосіб, як ми відчуваємо траґічні події на Східніх Українських Землях, що під Совєтами.

На тому розходженні виникала палка полеміка і завзята внутрішня боротьба, з якої очевидно користали тільки вороги українського народу, що все раді поглиблювати якнайглибше українське розєднання.

Та прийшла німецько-польська війна. Як перший її наслідок був виступ Франції й Анґлії проти Німеччини. Як другий — був виступ Москви, а з ним і окупація московськими большевицькими військами Західніх Українських та Західніх Білоруських Земель. Таким чином майже вся українська територія опинилася під владаю Совєтів. Повстала одна Українська Радянська Республіка, в якій всевладно запанували московські сатрапи.

До цієї війни Україна була поділена головно між двома займанцями, Москвою і Польщею, і відповідно до того в неї були два головні фронти бортьби: московський і польський. Льоґіка думання вимагалаб отже висновку, що із зникненням Польщі, як займанця з наших земель, та скупчення всіх їх у руках одного займанця, Москви, для українців повинен би був заіснувати тільки один фронт — антимосковський. Поляки, одночасно із зникненням їх влади з наших земель, взагалі повинніб для нас перестати існувати. Але, як відомо, у нас ще не звикли думати льоґічно; для такого думання теж потрібна довга практика і школа. І тому для українських польонофілів, бодай для тих, що затрималися в Франції, їхне польонофільство видається не тільки виправданим у минулому, але ще й більше виправданим у сучасному. Так бодай пише їхній паризький „Тризуб" у числі з 26. листопаду в передовій статті:

„Виходячи з ґеоґрафічного становища України, з історичного досвіду та перспективи на майбутнє, стояли ми завжди на конечній необхідності українсько - польського порозуміння, яке лиш одно могло забезпечити обом народам існування самостійної державности кожного з них. Не зважаючи ні нащо (!), витримали ми на тій позиції, яка вимагала від нас багато жертв (?!); що на ній стояли ми ввесь час, стоїмо ми і тепер" (!).

Цікаво, що ті на рідкість уперті люди, що так чваняться своєї вірністю Польщі, ввесь час підкреслюють також свою вірність уенерівському урядові, який тепер залишився майже в повному складі ...під німцями. Під німцями знайшовсь і „президент" Андрій Лівицький. Не маючи отже за собою більш і тієї тіни „леґальности", якою польонофіли вкривали раніше свою діяльність, вони вирішили обійти питання і — з допомогою поляків, що користуються у французів великими симпатіями, створили „комітет" на чолі з відомим Олександром Шульгіном, що негайно почав поборювати Український Народній Союз, який своїм соборництвом не дає спати полякам.

Таким чином маємо до діла з абсурдом, якого не розуміють хіба ті люди, що служать чужим інтересам. Цей абсурд полягає в тому, що совєтські війська окупували українські і білоруські землі, а **ніяких польських земель вони не займали, бо польські землі окупували німці.** З цього цілком ясний висновок: **поляки загрожені в свойому існуванні німцями, а українці москалями.** Москалі ніде і ні в чому не загрожують полякам. Факт такий ясний, що, наприклад, французи, які зобовязалися перед Польщею боронити її землі і її самостійність, виступили війною проти німців, але відмовилися проголосити війну Совєтам. (Може бути, що поки цей лист дійде до вас, вибухне війна і між Францією та Анґлією і Совєтами, але ця нова війна виникне не через окупацію українських земель бувшої Польщі, а через напад на Фінляндію). З того цілком ясно випливає, що українці мусять скупчити всі свої сили на боротьбу проти Совєтів.

Як бачимо, в теперішній інтірнаціональній боротьбі життєвих інтересів поляки й українці не мають ніякого спільного фронту. І всеж таки польонофіли з табору О. Шульгіна голосять про те, що Совєти такий самий ворог польський, як і український, і що тому між українцями і поляками мусить обовязково прийти до порозуміння. Щоб зрозуміти це твердження пп. Шульгінів, треба підкреслити, що поляки досі не тільки не зреклися своїх зазіхань на Західні Українські Землі, але ті землі далі вважають справжньою Польщею, а не Західньою Україною. Але більше того, вони не зрікаються досі, не зважаючи на всі гіркі навчання історії, навіть від тих українських земель, що вже з часів ризького договору були таки признані за українські. Ось переде мною офіційний бюлетень польського посольства в Римі з 4. грудня (ч. 11) під заголовком „Польща під совєтською окупацією". Як бачите, вже з самого заголовку починаючи, ми не можемо знайти з авторами бюлетеню спільної мови, бо **ніякої Польщі під совєтською окупацією нема,** а є тільки Украна і Білорусь. Відповідно до цього заголовку, ми в усьому бюлетені, що видається італійською мовою для збаламучення італійської громадської й офіційної думки, зустріли тільки двічі назву „український". І то в яких умовинах!

Ось вам ці два приклади. Перший: „Розуміється, (польське) населення не могло бути сприятливим для большевиків. Поміж українськими і білоруськими націоналістами могли може бути такі, що робили ілюзії щодо національних полекшень під большевицьким режімом, але вони дуже скоро вилікувалися від своїх ілюзій".

Другий приклад відноситься до... статистики. Не вважаючи на загальний голос, що подає скількість українців на теренах, окупованих від большевиків, від 6 до 7 міліонів, бюлетень польського посольства в Римі подає скількість „русинів або українців" на 3,700,000, коли на долю поляків приходиться аж... 4,600,000! Інакше кажучи, поляків під совєтською новою окупацією є більше як українців! Ось так пропаґує Польща „польсько - українське порозуміння"!

В цьому таки бюлетені говориться про **„польського селянина,** що здавна звик до індивідуальної власности і тому не може пристосуватися до комуністичних ідеалів, таксамо, як не могли пристосуватися до них і ті землі давньої Польщі, що залишилися під Совєтами від 1920 року".

Цілком зрозуміло, що при такім польськім шовінізмі й таких претенсіях, проти яких п. Шульгін з товаришами, на жаль, не мають нічого до говорення, поляки можуть бачити себе разом з українцями в спільному фронті проти большевиків! Але в нас на це може бути тільки одна відповідь: В нашій боротьбі за наші землі хочемо мати за спільників тільки тих, хто щиро визнає їх за дійсно наші — українські, а ніякі інші.

КОМУНІСТИЧНА НЕВДАЧА

Велике значіння привязують тепер у Торонті, осередку комуністичного руху в Канаді, до погрому комуністів у виборах до міської ради, які відбулися 1. січня б. р. Дотеперішній комуністичний контрольор Стуарт Смит перепав, одержавши лиш 19,000 голосів, коли другий перепалий кандидат одержав 43,000 голосів, а д-р Конбой, що був вибраний, одержав 78,000 голосів. Також і два дотеперішні елдермени, Зальцберґ і Колинс, перепали, бо одержали зникаючо мале число голосів. Таким чином комуністи втратили 3 своїх членів у міській раді. У справі комуністичних кандидатів до муніципальних рад пише один анґлійський журнал у Торонті таке: „Кілька канадійських муніципалів мали ту приємність в останніх кількох роках, що мали серед своїх елдерменів (радних) кількох спосібних людей, що називали себе членами комуністичної партії. Ми ніколи не захоплювались кандидатурок таких осіб. Не тому, що ми вважали їх нездібними до доброї праці в муніципальнім уряді, але тому, що були того переконання, що вони багато глибше були заінтересовані промощуванням дороги для повної зміни економічної і політичної перебудови краю, яку то перебудову вони були вповні рішені перевести в діло без чекання на згоду та одобрення більшости виборців. При теперішнім обороті обставин, одначе, є більше причин як колись давніше, чому канадійські муніципали повинні обходитись без помочі комуністичних елдерменів, без огляду на те, як здібними могли би вони бути, або як відданими муніципальним справам. Ціле поведення комуністичної партії в Канаді від заключення німецько-російського пакту доказало рішучо, що канадійські комуністи передовсім є заінтересовані в політичній користи Росії. Ділаючи відповідно до приказів, одержаних з Москви, вони зробили останньої хвилини зворот і попирали уряд Дюплесі в Квебеку, до якого були без сумніву ворожо настроєні (колодковий закон), аж поки Росія не рішила, що він має певну вартість, як такий, що противиться военним змаганням Канади. З подібною однодушністю вони боронили совєтський наїзд на Фінляндію на підставі недорічного розумування, що фінський уряд не є представником правдивої волі фінського народу, який, відповідно до їхнього твердження, найвірніше репрезентує маріонетковий уряд, створений при російській помочі в містечку, віддаленім кілька миль від російської границі. Щож до війни між аліянтами і Німеччиною, то вони мають лиш одну ціль перед очима, щоб вона тягнулася можливо якнайдовше в надії що беручі в ній участь народи цілковито вичерпаються. З тої причини вони є прихильно настроєні до Німеччини так довго, як довго видається неправдоподібне, що вона зможе осягнути перемогу, а коли пічне видаватися, що Німеччина перемагає, тоді вони зроблять новий зворот і будуть сприяти аліянтам". На кінці пише цей часопис, що вельми пожадане є, щоб висліди муніципальних виборів показали, що вплив тих людей у Канаді став незвичайно малий.

Час людського травлення залежить від висоти людей. У високих людей травлення триває довше, як у низьких.

Червоні тільця у нашій крові є неживі структури (будови), а білі тільця є живучими комірками.

ВІЙНА БЕЗ ЛЮДЕЙ

—o—

Славний анґлійський письменник Г. Ґ. Велс в одній своїй книжці-повісті, що називається **„Війна світів",** оповідає про інвазію мешканців планети Марс на нашу землю. Марсіяни — це великани, кидають цілими скалами на „землян", так, що щойно штучні мікробибакцилі допомагають цим останнім поконати наїзників з Марса.

Велс, подібно як другий письменник-пророк, Жіль Верн, у своїх творах майже передбачив сучасну війну, війну техніки, машин, повзів, де людина, як така, майже невидима.

Дійсність наша переходить поняття нашої уяви. Ми є свідками, що людину заступають усе більше й більше „роботи" (механічна імітація людини) як вислід науки, що обертається майже з правила проти своїх винахідників.

Французькі часописи доносять такий цікавий інцидент на західньому фронті: Коли французька стежа зближилася до німецьких позицій у лісі Варндт, вона здалека побачила полишений скорострі́л серед малих корчів. Не прочуваючи нічого злого, французи почали зближатися до скоростріла... Яке було їх здивування та паніка, коли скоростріл почав сам стріляти, роблячи поземий рух маятика. Виявилося, що укрите „електричне око" відкрило надходячих людей та пустило в рух механізм.

Розуміється, що такий винахід може багато причинитися до „удосконалення" военної штуки. Перед предметом, який хорониться, пускається невидимі ультрачервоні проміні за посередством прожектора з відповідного зеленого скла. Ці проміні вдаряють „електричне око" (фото - електрична комірка), получене зо скорострілом відповідним дротом, і скоростріл починає стріляти.

Французькі военні знавці починають також примінювати ці „роботи" до протилетунської оборони, й не знаємо досі, чи вони увінчались успіхом, чи ні.

Свого часу в Шікаґу американці винайшли т. зв. „телевізійну торпеду". Торпеда ця має форму літака, засобленого в „очі", зроблені з телевізійних приладів та випосаженого в „електричний мозок", який може одержувати прикази через радіо.

Нема жадної живої душі на палубі тої торпеди, яка входить у рух своїми власними середниками й біжить у напрямі неприятеля. Спокійно сидячи в свойому бюрі або в другім літаку, „кондуктор" має перед собою телевізійний екран, так, неначе би був на палубі торпеди. При помочі відповідних ґудзиків, підойм та крил і т. д. „кондуктор" оперує торпедою за своєю вподобою: вона може поринати, виринати, занурюватися, кидати бомби та навіть зводити бої з ворожим літаком!

Розуміється, цей новий винахід — це „кактейл" усіх старих винаходів у тому напрямі, цебто певна синтеза, ось як „літак без пільота", тельокоманда через радіо, та вкінці телевізія. Всі ці винаходи вже практикуються від довшого часу у маринарці та військовому летунстві. Тепер американці пробують скомбінувати це в стращну „торпеду", яка буде ділати як жива людина!

Побачимо, що з того вийде.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

10)

Я вибігла надвір, як усе вибігала в різдвяну ніч, зорі рахувати. Висипалися вони по темнім небозводі. Блестіли, мерехтіли й манили своїм холодним світлом, як усе. Були для всіх людей, як і сонце, місяць, вітри, хмари, повітря. Не знали границь, як їх не знали птахи й комахи.

На тихе, забуте село спадала темна нічка. Завмирав кожен рух, затихли собаки, що передше так лаяли. Ще блимали світла по хатах, що їх можна було бачити крізь віконця. Я уявляла собі, як це в кожній з них люди клячали на долівці, чи вбитій землі й молилися з тою глибокою вірою, що її має в серці наш селянин. І ця тверда непохитна віра спасла його в найгірших часах від неминучої загибелі, яка чигала на нього від соток літ...

На столі в кожній хаті світилася свічка, хочби і в найбіднішій, бо вона була символом святочности хвилини. На столі мусіли бути колач, голубці та кутя.

В таку ніч ходять господині по сусідах і несуть коштувати варені страви, бо так велить прастарий звичай. Така нічка повна всяких віщовань щодо врожаю збіжжя, овочів, ярини. Вона повна вірувань, чарів і знаків, що сильно держаться в народі ще від прадідів.

Але за якийсь час гасло світло по хатах. Стомлені люди спочивали, аж доки не загудів великий дзвін (десь у 5-тій рано), що скликав до церкви на утреню. Тоді звичайно все ще була темна ніч, як люди спішили до церкви. Вона була яскраво освітлена, начеб у середині горіло. Крізь усі вікна виднілося жбтавочервоне світло десяток свічок, що падало на білий сніг. Церкву видно було вже здалека, наче яку велику ліхтарню в кромішній пітьмі. А дзвін гудів і гудів, аж ґлушив вуха, а люди йшли і все йшли з молитвою на устах. Скрипів мороз під ногами, щипав у лиця, продирався до тіла, запирав віддих у грудях. Та люди не зважали. Вони йшли до „пана Бога помолитися й поклонитися".

Як я з тим усім зросла! Як воно вкорінилося в душі, що ніяка сила не зможе того знищити. Тому я й везла свої діти, щоби побачили й полюбили звичаї нашого народу.

Щоб також зрослися з ними, як я... А жаль мені тих людей, що не знають цього святочного чуття такої різдвяної ночі! Чогось ждеться її, начеб вона інакша, як інші. Начеби приносила якісь незвичайні події, явища. Начеб яка таємнича, неописана. Словом... одинока в році.

IV.

Ми ще спали твердо, як батько при світлі одягнувся й пішов до церкви. А біля 7 год. післав паламаря, щоб дав нам знати, що зачинається велика Служба.

Цеж була просто немислима річ, щоб ми першої днини свят не були в церкві, коли вона вся аж гула від коляди! Спершу прастаре, традиційне „Бог предвічний", що ще наші прадіди співали, про що наглядно свідчать усі стародавні слова й звороти в цій коляді. А по ній наступала немолодша „Небо і земля", „Новая радість".

Не знаю, чи є який нарід на цілій кулі земській, що міг би рівнятися нашому щодо його вибору гармонійних пісень, як коляди, щедрівки, так і інші, світські.

На Різдво вся церква була повна співу. Всі співали, і старі і молоді, хто, як міг, підтягав за колядниками на хорах. А я бачила в тім радість і невинне вдоволення співати гуртом, бувати разом на великім святі. Бо лише це ще лишили українському народові: його церкву, його спів, більше нічого!...

— — — — — —

„Ти вже мусиш знати, що це за старшина, що в нас перебуває, що скривається під прибраним назвищем „Крижанівський, ні?" — питав мене батько, коли ми були самі в кімнаті.

Я здивовано глянула йому в очі.

„Я нічого не знаю. Його порекло мені зовсім не відоме, чуже".

„Таж це Юрій Тютюник! — скрикнув батько.

Я здвигнула плечима.

„Нічого не розумію. Хто він, що він, звідки, цілком не знаю. Чи один звідти отак скитається по Галичині?? Можуж я їх усіх знати?"

Дорогий батько розвів руками й не міг вірити.

„Не знаєш? Ти не знаєш?... Ти, що все краще звідомлена, як ми оттут на селі? Що все більше читаєш, цікавишся нашими ділами? Цеж отаман, чуєш, отаман повстанських загонів, що так винищували большевицькі сили в Україні! Цеж їх непримирний, завзятий ворог, що на нього вони так засідали. Подумай, яка рідка, цінна людина. Це борець, що сотки разів жертвував своє життя за Ідею. Чуєш?

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЗА БОСІ НОГИ.

Розвелася сварка за босі ноги. За босі ноги дітей. Читач певно догадається: знаю, знаю: певно наші сварилися за те, чи ходять діти босо в старім краю. Та не вгадав: Не за босі ноги дітей в Европі, а за босі ноги дітей в Америці пішла сварка цим разом.

Справа почалася з того, що один артист, котрому припоручено нарисувати окладинку на книжку з рапортом так званої конференції Білого Дому в справі дітей у демократії, нарисував на ній дітей з босими ногами.

Почала боротьбу Катерина Ленрут, начальниця Дитячого Бюра в Вашингтоні, котра, побачивши цю окладинку, казала її з книжки здерти, бо, мовляв, це несправедливо для американських дітей показувати, що вони йдуть до школи босоніж.

ЗА ПРАВДУ.

Своїми словами, що це несправедливо показувати американських хлопців і дівчат босоніж, пані Ленрут сказала, що це неправдиво.

Що це несправедливо для Вашингтону, правда, бо там ледве чи є діти, що ходять до школи босо.

Одначе чи нема в Америці околиць, де діти ходять до школи босо?

Ґазетярі, що критикують паню Ленрут, пригадують їй, що в американській літературі є багато згадок про дітей, що йдуть до школи босо.

БОСОНІЖ, А ЩАСЛИВО.

Один ґазетяр почав свою критику пані Ленрут з того, що навів їй поезію великого американського поета Гвитієра під заголовком "Barefoot Boy" (Босоногий хлопець).

У цій поезії Гвитієр малює свої власні хлопячі дні, а малює їх як дні дитячого щастя.

Це цікава пригадка й пані Ленрут і певно неодному з нас, що без черевиків на ногах не можна чутися щасливим.

І це мабуть і є головне питання в цій справі: не в тому, чи є черевики на ногах, чи нема, але: чи людина чується з невбутими ногами щаслива?

ЗВІДКИ ПОЧУТТЯ ЩАСТЯ?

Та міг би хтось спитатися: від чого босоногому хлопчині чутися щасливим?

Певно тому, відповів би хтось: раденькі, бо дурненькі...

Та Гвитієр каже, що він почувається щасливо, бо йому ніщо не долягає, бо він пробуджується зо сну на сміючийся день, бо він має здоровля, яке купить собі з лікарі, і має мудрість, якої він не вчився в школах.

ЗНАННЯ БЕЗ НАУКИ.

Що може навчити природа без книжки?

Пише поет Гвитієр, що природа може навчити дитину, як живе дика бджола, дика квітка, дика курка, чи дикий бурсук.

А ми можемо до цього додати, що босоногий хлопчина навчився від природи, що сонце може дати людині здоровля й почуття щастя. Свідчать про це ці старі люди, що нині це лише босі, але й майже голі вилегуються на сонці в Пам Бічу й Маямі.

ЯК ЛЮДИ ЖИВУТЬ.

Одначе це все лиш одна сторона справи. На другу сторону звертає увагу сербський письменник Стоян Прибічевич у своїй книжці: "World Without End", в котрій він пише між іншим:

„Крізь цю всю плутанину розсіяних народів і меншин у південно-східній Европі та крізь їх перехресні границі й амбіції пробивається одна річ, котра ціпко обєднує ввесь цей простір: та сама хлопська біднота. Міщухи з самоналоженою корткозорістю не бачать, що селянин ходить босоніж по копоті й болоті; що його півдиті діти топчуть цілими милями до школи, якщо така школа є; що лише світло з печі або нафтової лямпи освітлює його хату вночі, тоді, як у місті зуживається електрику марнотратно; що селянин працює від досвідку до вечора, тоді, як міщани, а в тому числі й робітники, мають означені години; що відпочинки на свята й вакації в селах зовсім невідомі".

Босоногий хлопчина в цьому описі це вже зовсім щось інше, ніж американський школяр, що з босими ногами, з підкоченими штанятами, з вудкою через плечі йде посвистуючи на рибу або ягоди. Не досить взяти самий образ босого хлопця, щоб з нього зробити висновок про значіння босих ніг. Треба взяти цілість його життя, щоб зрозуміти, яку ролю відграють в тому житті босі хлопячі ноги.

ДОПОМОГА ФІНАМ.

Бувший президент Гувер конферує з панею Джордж про плян театральних вистав на дохід для Фінляндії.

СКОНЦЕНТРОВАНА ПОЖИВА ДЛЯ ВІЙСЬКА

Американський капітан Пол П. Лонг недавно опатентував сконцентровану поживу для війська. Така пожива, його виробу, має в собі гірку чоколяду, какао, товщ, цукор, порошок із збираного молока, вівсяну муку і трошки ванилінки. Однак, хоч і яка складна ця пожива, легко її травити.

Читали ми вже й попередніх років про те, що деякі армії мають концентрати поживи про запас. От, наприклад, німецька армія вживає сконцентровану поживу у вигляді невеликих пігулок. Коли який відділ війська стане відрізаний на довший час від головної армії й не може діставати довший час поживи, то це якийсь час може жити поживними пігулками.

Бльондини через те, що їхня шкіра на голові і волосові волокна є ніжніші, тратять далеко скорше волосся, себто лисіють, як брюнети, шатини або червоноволосі; одначе бльондини посідають два або три рази стільки волосся, що брюнети або червоноволосі.

УКРАЇНІКА В ІТАЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ

Німецько-польська війна й заняття Москвою українських і білоруських земель знайшли були своєчасно широкий відгомін і в італійській пресі. Тут і там появлялись доривочні, а то й глибші статті про українську проблему, як вона представлялась у даному моменті, та багато біжучих новин з українських земель.

Італійський журнал „Корієре Діпльоматіко е Консолярє" помістив останньо (30 листопаду) дві цікаві статті. Перша з них, підписана Джорк., має заголовок: „Західня Україна й Білорусь під Совєтами". Підкреслюючи зразу, що окупація українських і білоруських земель большевиками це дальший практичний тяг московського імперіялізму, а зовсім не „визволення братів", автор відтворює зорганізовані Москвою фарси з нагоди виборів і рішень Найвищої Ради СРСР. Послугуючись численними цитатами з совєтської преси про „ентузіязм", „щастя", „щасливе життя" „визволених братів", про „однодушні рішення" й резолюції мітинґів по селах, містах і фабриках, та Української і Білоруської Народньої Ради, автор дав у своїй статті сатиричний образ нинішньої дійсности на наших і білоруських західних землях.

У другій статті аналізує Джорджо Конфорто „Причини скорого розвалу Польщі". „Польща була — каже автор — державою одиницею, складеною з багатьох національностей. Національні меншини становили майже 40% цілого населення: 8 міліонів українців, 3 міліони білорусів, 3 міліони німців, литовців і т. д. Територія заселена цими національностями становила більш ніж половину поверхні Польщі. Можна було очікувати, що польські керівні чинники постараються встановити добрі зносини з такими численними меншинами: та де там! Вони зробили все

можливе, щоб замінити їх у правдиві кольонії визиску. Їхня політика не знала в відношенні до них нічого іншого, крім жахливого гноблення й поневолення. В ні одній країні Европи не панувала така скрута й мізерія, як у Західній Україні та Білорусі, де сірника ділили на чотири части, а бувало й таке, що більше родин варили бульбу в одній і тій самій соленій воді тому, що не було грошей, щоб купити сіль. До економічної мізерії долучувалось національне переслідування. Українців та білорусів польонізовано силоміць. Їм заборонювано говорити рідною мовою; а національні школи, культурні інституції, літературу, пресу, одним словом, усе те, що складається на етнічну окремішність, невблагально викорінювано. В Західній Україні й Білорусі насаджено польських кольоністів і віддано їм багато з найкращої землі.

„Не-поляки не могли отримувати жадних посад в адміністрації. Урядовці й судді не знали іншої мови крім польської. Українська і білоруська меншина переймалась незломною ненавистю до нестерпного польського ярма та не один раз бунтувалися. Польські пани зберігали свою владу військовими карними експедиціями, імпровізованими трибуналами й терором. Палено українські й білоруські села. Тисячі чесних людей, що боролися за своє національне й соціяльне визволення, кинено було в польські тюрми".

Автор робить висновок, що такою політикою Польща не могла осягнути суцільности й консолідації своїх сил. Військо—за винятком старшинського складу — віддзеркалювало національностевий склад держави. „Наглий розклад польського війська — пише автор — треба приписати саме тій обставині, що воно в більшості складалося з елементів, приналежних до національностей, по звірськи гноблених... Ці національні меншини не могли бути добрим опертям для режиму. Держава, що в своєму лоні має ріжні національності, якщо не сконсолідована приязню й рівноправністю своїх народів, не може створити поважної військової сили".

Римський журнал „Ле Форце Арматє" (Збройні сили) з 5. грудня містить статтю Де Амброзіс п. з. „Чорне море", в якій знаходимо студію трьох природних економічних шляхів з Чорного моря: через Дунай, протоки й Кавказ. Там подано й дані про участь Італії в торговельному русі того сектора. Та провідна думка цієї статті, що Москва, наскільки творить велику імперію, мусить усіми силами намагатися вийти до теплих морей, себто, пробити собі шлях або через Кавказ та Іран до Індійського океану, або через Балкани до Середземного моря. — (У.П.С.).

З ДНЯ

ХАРАКТЕРИСТИКА ГІТЛЕРА.

В журналі недільного „Ню Йорк Таймсу" з 14 січня ц. р. є стаття, в якій говориться про ріжноманітну вдачу німецького диктатора. „Фактично нема одного Гітлера, тільки щонайменше три. Всі вони входять у гру, коли він осягає якесь рішення", говориться там. „Передівсім у нім є австрієць, нижчої кляси, недбалий у своїй поведінці і зверхнім вигляді та як немов би безцільний; це банальний Гітлер, настроєний ділетатнт, який буде бавитись такими забавками, як великі архітектичні пляни й деколи нарікатиме, що, мовляв, певні проєкти виглядають задешеві. Але, немов при помочи якогось наглого механізму, він нераз відкладає австрійського Гітлера і вставляє на його місце пруського Гітлера, людину суспільних справ. Той чоловік є бесідником, що грає свою ролю з неймовірною енергією і цілковитим самопочуттям. Цей Гітлер, як кажуть, нераз стає перед дзеркалом, коротко перед тим, як має явитися десь у театральній льожі, щоб виштивніти і надати своєму обличчю потрібного виразу.

ТРЕТІЙ ГІТЛЕР.

„Цей другий Гітлер", говориться там далі, „є в зносинах (чи може в сполуці?), з третім Гітлером, який мешкає глибоко в нім і висилає з себе далеко сягаючі думки та почини. Це є „необчислимий" і „містичний Гітлер", у якого дотепер Німеччина вірила сліпо, якого зверхній світ боїться та деколи з нього сміється, і в якого Гітлер сам вірить більше, ніж у що інше. Цей Гітлер є повний потрясаючих світом ідей; Гітлер, що видвигнув себе до рівня святости".

„Ню Йорк Таймс" на тім самім місці містить теж картун англійського картуніста Лова, в якім представлена група німецьких ґенералів; один з них зо шнурком, інший з лікарством, що крізь двері перелякано дивляться до нутра кімнати, в якій Гітлер дістав шалу „інспірації", ним кидає немов у конвульсії. На картуні підпис: „Уважай, Бравхіч, він дістає ще одну інспірацію".

КОРИСТЬ ОПОЗИЦІЇ.

З цього бачимо, що Гітлер сам звязаний своєю власною багатогранною вдачею, яка дивиться на справи раз з одного боку, раз з другого. Ці відмінні погляди суперечать самі між собою і кидають ним немов у конвульсії. Їх можна назвати його „опозицією".

Опозиція це корисна річ. Вона вдержує рівновагу в особі, насвітлює справу з ріжних боків, загороджує шлях крайностям. Коли людина має зверхню опозицію, зложену з інших осіб, то вона може мати один погляд і той погляд видержано, а навіть односторонно заступати та проповідувати. Опозиція не допустить до поповнення крайности. Коли людина не має такої зверхньої опозиції і її кожна думка без опору може бути переведена в життя, то тоді вона мусить сама в собі ту опозицію створити, щоб себе саму гамувати. Інакше вона, так, як авто без гамульців і керми, заїде в провалля.

ПОЛІТИЧНА ОПОЗИЦІЯ.

Дуже добру ролю відграє така опозиція в суспільно-політичнім життю. В Англії опозицію дуже високо цінять. Вона справді віддає суспільності великі услуги.

Але...

Але та англійська опозиція є вдержувана в корисних межах; вона призначена для темперування і провірювання поглядів і потягнень правлячої партії чи групи, а не для обструкції і кидання колод під ноги виконній партії чи групі. Велика ріжниця є між тою опозицією, яка хвилево опирається якомусь проводові, щоб точно провірити його потягнення і шляхом дискусії відкрити наперед в уяві льогічний біг даних подій, а тої „опозиції", яка в сказаний спосіб все критикує, без стриму і змислу, на те тільки, щоб за всяку ціну знищити якийсь почин і не допустити, щоб хтось, борони Боже, своєю совісною працею не здобув впливів у суспільності.

Перша опозиція випливає з шляхотних, патріотичних почувань і вона має на увазі поправу діла. Друга випливає з низьких мотивів, з самолюбних бажань вибитись за всяку ціну на 'верх, хочби шляхом знищення справи.

Ті речі нині треба розбирати. Бо, як хтось сказав: „Чорт нині ходить не з хвостом ззаду та рогами на чолі, тільки гарненько убраний, немов джентельмен, і промовляє дуже ласкавими словами".

ЩО ТАКЕ „МАГАТМА"?

Багато ми вже читали про Магатму Гандія. Чули ми й про те, що вже й попередньо в Індії було багато осіб з тим титулом. Тож що саме такий титул значить? Саме слово „магатма" зложене з двох слів. Перша частина його, тобто „маг", значить по нашому „великий", а „атма" — значить „душа", або прямо — людина. Значить, що „магатма" значить: 'велика людина. Та в Індії, коли хто говорить про „магатму", то має на думці головно велич людського духа. Тому титул „магатма" значає майже те саме, що в Европі між християнами значить слово „святий". Взагалі творця великого добра для людства індійці називають магатмою. Таким творцем великого добра для Індії індійці вважають тепер Гандія.

Вода помагає при травленні.

Вода, випита безпосередньо по зїдженні цукорків та інших родів сухого цукру, ділає як помічний середник при травленні.

МАЛИНИ ЛІКОМ НА ГАРЯЧКУ

Коли хто небезпечно захворіє, то найліпше покликати лікаря. Але коли людина тільки трошки має гарячку, то деколи поможе і малиновий сок. Малиновий сок, з домішкою соку з порічок, теж є дуже добрим напитком для таких людей, що приходять до здоровля по недузі.

ПРО КНЯЗЯ ДАНИЛА, ЩО ЗБУДУВАВ ЛЬВІВ

Діялося це літом року Божого 1250. Було погідне літне пополудне, коли до високого горба серед просторих лісів над рікою Полтвою підїхав на конях гурт людей у блискучій зброї.

— Батьку, ясний князю! — озвався до найстаршого їздця молодий юнак, що їхав поруч. — Досить ловів на нині! Виїдемо на оцю гору, відпічнемо та полюбуємося далеким видом.

— Так буде, — відповів коротко князь і навернув коня на стежину під гору. За ним їхав син, а далі і вся ловецька дружина. Це був князь Данило, а той юнак, то його син, Лев.

Їхали зпровола, бо люди й коні були потомлені цілоденною погонею за звіром. Князь задумався. Він часто тепер попадав у задуму. Та й було про що думати і чим журитися. Він згадав свої дитячі літа і молодечі роки, що їх провів з княгинею-матірю і з братом Васильком на чужині. Бо малими сиротами лишились вони по батькові Романі, не могли встоятись у боротьбі з ріжними боярами й іншими князями та мусіли довго проживати в Угорщині; аж як доросли, тоді по довгій боротьбі здобули назад землю свого батька. Одначе тоді напали на них татари й Данило мусів платити їм дань та признавати над собою зверхність татарського хана. Та не тратив надії, що вдасться йому визволитись від тієї покори. Потайки від хана укріпляв свої міста й шукав нових пригожих місць, де булоб добре побудувати нові міста й нові твердині, звідки міг би запирати татарам дорогу в свою державу. Шукати таких місць — оце була головна мета частих княжих ловів по далеких лісах. Та недавно винайшов на північно-західнім пограниччі місце, де збудував місто Холм і добре укріпив його для оборони перед західніми сусідами. А тепер задумав іще знайти подібне місце на полудневo-східніх сторонах держави для оборони перед татарами. І коли так їхав під цю гору над Полтвою, то подобалось йому це місце й він уже рішився.

Нарешті виїхали під сам вершок і спинилися на гарній поляні. Перед їх очима красувався безмежний простір залісених горбів і вкритих травами долин. Тільки на протилежнім горбі в західній стороні, там, де нині церква св. Юра, доглянули невелику деревляну будову з хрестом. Це був монастир.

— Коли Бог уже вибрав собі це місце на осідок своеї святині, то нехай тут буде і нова столиця цього краю — подумав собі князь, — а в тій хвилині відізвався син:

— Знаю твої думки, ясний батьку! Тут побудуватиб нам новий город!

— Ти вгадав, сину! Тут стане місто і твердиня. На цій поляні буде оборонний замок, нижче нього княжий двір і церква, а довкруги, в тій долинці між горбами, будуть міські будівлі. А назветься це місто Льва-город, або Львів, бо я тільки заложу його, а ти, Льве, добудуєш його і княжитимеш у ньому.

— Спасибі, батьку, — відповів коротко молодий Лев.

По відпочинку вся дружина подалася на протилежний горб, до монастиря, на вечірню молитву. А за кілька днів — одного ранку — оживилася та сторона, де нині Високий Замок і Жовківське Передмістя. Наїхало багато возів з теслями й робітниками та всякими ремісниками й навезли всякого приладдя й харчів. Прибув і відділ княжого війська з Галича. Прибув князь, прибули й черці з монастиря й посвятили основи нового міста. А потім до вечора просидів князь з будівничими біля довгого стола на поляні й серед шуму пильної праці довкруги себе укладали й поправляли пляни замку, двора й міста.

Що кілька днів приїжджав сюди князь і душа його раділа, бо бачив, як нове місто росте на очах. Уже замок і церква і двір піднялися вгору, уже вулиці заначено, а здовж них виросли ряди домів. А там диви, уже й купці стали наїжджати та просили дозволу осісти в місті. А котрі тільки проїздили через місто, ті радо платили мито й хвалили собі князя, що в догідному місці, на перехресті шляхів, збудував город, де можна добре обмінюватися й торгувати усяким товаром з усіх сторін світу.

А князенко Лев заєдно доглядав роботи і сам не лінувався попрацювати топором чи пилою. На самім вершку гори побудував оборонну вежу, а на сусідній горі поставив другу. Ця гора і до нині зветься горою Льва. А раз урадував його батько гарним дарунком. Привіз йому з Галича велику печать, де був виритий лев, що пнеться на скалу.

— Це буде знак нового міста і всієї Галичини! — сказав князь Данило.

З того приводу князенко Лев уладив великі лови і гостину в честь свого батька. Це була мабуть остання радісна хвилина в житті князя Данила. Бо дальші події принесли йому тільки смуток і журбу. Хоча три роки потім римський папа прислав йому корону й Данило коронувався на короля, та помочи проти татар не дістав і на приказ хана мусів навіть сам поруйнувати свої замки. Це так пригнобило князя-короля, що він небавком умер, у 63 році життя, а державу залишив синові Львові.

Князь Лев князював мудро і достойно. Він зумів майже зовсім визволитися зпід руки хана, а про його силу свідчить те, що він заходив аж до Кракова і на Шлеськ та здобув Люблин, а також прилучив закарпатські землі до Галицької Держави. Князював коло сорок літ, а, вмираючи в році 1301, залишив державу сильною і могутньою.

З ЗАБАВИ ТРАҐЕДІЯ.

Кілька малих хлопців забавлялися їздою на кригах у заливі Бостону. Потім криги стали ломатися й один з хлопців утопився, а три інші пропали. Інших хлопців урятовано. На світлині: одного з хлопців виносять з лодки.

Як усунути чорнильні плями?

Чорнильні плями з полотняної матерії можна усунути через сильне натирання такої плями вогким милом. Опісля треба її добре висушити, а потім випрати у звичайний спосіб.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЧЕСТЕР, ПА.

Злука українських орґанізацій.

Окупування Західніх Земель України большевицькими наїзниками на час були прибили духа української еміґрації. Большевицькі аґенти кинулись використати цей момент, почали нуртувати в громадянстві з кличем: „Радість велика зявилася, батько Сталін приніс спасіння".

Та як 20-літня аґітація азійських аґентів була кличем „кличучого на пустині", так і тепер їхні всі привабливі кличі не вділи нічого. Навпаки, вони збудили людей до ще більшого завзяття боротися з московською окупацією. Українське громадянство на всі наклепи про українських провідників реаґує тим, що дає їм довіря та стає до спільної обєднаної праці.

Як факт, свідчать наші місцеві річні збори Українського Народнього Дому, які відбулися 14-го січня 1940 р. Українське громадянство крім своїх громадських справ радило над закликом **Обєднання,** взяти участь у Всеукраїнськім Конгресі.

Для зреферування справи покликано делеґата на 8-мий Конґрес Обєднання, о. О. Мицика. Вислухавши звіту, річні збори дали признання екзекутиві Обєднання та рішили надальше її піддержувати. Рішено вибрати двох делеґатів від Українського Народнього Дому, а тимсамим дати початок, щоб усі інші організації в Честері вибрали від себе делеґатів та взяли участь у Всеукраїнськім Конґресі. Крім цього ухвалено жертву на підтримку цього Конґресу в сумі $25. Вкінці, припоручено вибраним делеґатам та о. О. Мицикові зробити відозви до всіх українських організацій в Честері, щоб вибрали від себе представників для створення **Злучених Орґанізацій** міста Честеру, які являлисяб відділом Обєднання.

Український Народній Дім являється центром українського життя в Честері. Її провідники працюють ідейно, а громадянство горнеться до спільної праці. Їх десятьлітня праця виказала, що мають не лиш один з кращих Народніх Домів в Америці, але цей Дім, збудований за ціну $40,000, має всього $7,000 довгу.

Започаткована акція Українським Народнім Домом — створення Злучених Орґанізацій в Честері, повинна бути піддержана іншими орґанізаціями, як запомоговими, політичними так і обома церквами. Всі ми повинні злучити себе в одну українську **обєднану силу** і спільно повести працю з Обєднанням, щоб ні соціялістичні, ні комуністичні аґітатори не розбивали нашого національного життя.

Син-кий.

ПОВІТРЯ В ПЛЯШЕЧКАХ

Кореспонденти кажуть, що ніпонська армія має запас таких пляшечок, що наповнені чистим киснем, що є складовою частиною повітря. Як відомо, ми саме тому дихаємо, щоб якнайбільше втягнути в себе кисня, бо кисень і є паливом для тіла й очищувачем. Глибоким віддихом можна себе легко відовіжити саме тому, що кисень і розрухає тіло і очищує його із непотрібного вуглецевого двоокису. Та ще скоріше можнаб відсвіжитися, колиб вдихувати самий кисень. На це власне ніпонські вояки в часі великої втоми відсвіжують себе сконцентрованим киснем із пляшечок.

Забагато.

— Ви слухаєте радія?
— Ні, ніколи!
— Чому?
— Любий друже, коли ви мешкаєте з жінкою і тещею, то вже хіба досить того... слухання?

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 24. грудня 1939. помер у Шікаго, Ілл., член Бр. св. О. Николая, відділу 106. У. Н. С.

МИКОЛА ТИМУШ.

Походив зо села Угерско, повіт Стрий. Роджений 6. мая 1887. року. Помер у 52. році життя.

Похорон відбувся в четвер, 28. грудня, з похоронного заведення у 9. годині рано до церкви св. О. Николая, а відтак на вічний відпочинок на Український Цвинтар св. О. Николая, Гіґінс Ровд і Дісплейн Рівер.

Покійний був членом Бр. св. О. Николая, відділу 106. і У. Н. Союзу всего тільки 8. місяців. Вступив у Маю 30. 1939. помер 24. грудня 1939. Не дивлячись на те, У.Н.С. заплатив його родині посмертне в сумі $500, хоч за 8 місяців Покійний заплатив до У.Н.С. яко місячний розмет всього $20.72.

Покійний оставив в смутку жену Марію та сина Михайла і дочку Розалію, обоє вже жонаті.

У похороні взяли численну участь члени від. 106. Бр. св. О. Николая.

Смерть забрала щирого українського громадянина, усім добре знаного в цілім місті Шікаго, Ілл.

Нехай Чужа земля Вашингтона буде йому Пером!

В. И. П.

Г. Дацьків, секр.

Листя дерев складається з 95 частин води.

ТАРЗАН І ВОҐНІ ТОРУ

(70)

Вибитий цілковито з сил, із окрівавленими пальцями, Дарно опустився вниз і гримнув своїм тілом об землю. Ті сторожі, що їхали на слонах попереду, не вчули того. Вони поїхали далі. Але за ними надїздив один, що відстав позаду. А його слон мусів переходити саме по тій стежці, на якій лежав без сили Дарно.

Тимчасом товариші Тарзана, на приказ королеви, були запроваджені до підземелля святині Тору. Вогкі і темні коридори, якими їх проваджено, виглядали понуро. Так немов вони йшли в підземелля самого пекла. Вонґ був разом зо сторожами. Поки вони увійшли в підземельні казамати, китаєць закликав до Тарзана:

„Аґті рішена тепер вас усіх повбивати. Тарзане, мій друже, подумай. Може справді ти був трохи завпертий у відмові..." „Він не є твій приятель. І ніхто з нас не є. Ти нікчемник, зрадник!" — закликав розлючений Пері. „Ти відрікся товариства, продав нас тій чортиці Аґті. Отож забирайся від нас на чотири вітри".

Пері був лютий до безтями. Чим довше він лаяв китайця, тим більше йому хотілося скрутити йому карк. Нарешті він не видержав і зо словами „я розірву тебе на кавалки" кинувся до китайця. „Уважай, я маю револьвер", остеріг переляканий китаєць. В найближчій хвилині револьвер вистрілив, а Пері повалився на землю.